'ఆమె నీడ'

శ్రీ శివరాజు వెంకటసుబ్బారావు

> పురుషుడు స్త్రీలో ప్రేమించేది, ఆత్మ, హృదయం, ప్రజ్ఞ-కాదు. అతను లక్ష్యంచేసేది శరీరాన్నే. శరీరం చక్కందైతే, నీడైనా సరే అతను తృప్తిపడతాడు. శరీరంలేని ఆత్మల్ని అతడు తన నిరాదరణ, కాఠిన్యాలకి బలిగా కోరతాడు నాగరిక ప్రపంచంలో.
>
> 'బుచ్చిబాబు'

హరీంద్రనాధ్ ఛటోపాధ్యాయ జీవితనాటకాన్ని తెరవెనక నృత్యం చేసే అస్థిపంజరంకింద పోల్చాడు. ఈ వుపమానంలో ఆయన సూచించదలుచుకున్నది మానవహృదయంలో దాగివున్న అర్థంలేని భ్రాంతి - పిచ్చిని. అస్థిపంజరంయొక్క నీడల నృత్యంకింద పోల్చివుంటే దృశ్యం పూర్తిగా భయానకంగా మారివుండును. యదార్థ్య సంఘటనలు, హృదయ పరివర్తనాన్ని మార్చలేవు. కారణం? అవి యదార్థాలు గనక. ఎవ్వరికీ లభించనీ, ఎవరూ పొందకూడనీ, అగోచరమైనవాటిని ఆశించి వాటి కొరకు, వర్తమానాన్ని, ప్రస్తుత కర్తవ్యాన్ని త్యాగంచేసి, అవసరమైతే మృత్యువునికూడా ఆహ్వానించడంలో మానవహృదయం అమరత గణించుకుందని అనడం. దానికి మనం చేయగలిగిన న్యాయం.

ఆ దినానికి వుద్యోగయత్నాలు ముగించి, శివాలయానికి చేరుకున్నాడు నళినీకాంతం. అతనుచేసే ఉద్యోగయత్నాలు యితరులకోసం. భార్య, పిల్లలు, సంసారం, సంఘం వాటికోసం. అతనికి వుద్యోగం చెయ్యాలన్న కోర్కె లేదు. కాని, భోజనం, పెండ్లి, ఆచారాలు, కర్మలు, వీటిని గుర్తించినట్లే, వుద్యోగాన్నికూడా గుర్తించాడు. ఈ ప్రపంచనాటకంలో నటుడుగా వుండటంకంటె, దాన్నిచూచి ఆనందించడం అతని ఆదర్శం. కాని యీ ఆదర్శాన్ని అమల్లో పెట్టుకోడానికి చేసే యత్నాలుకూడా ఓ నటనే యనిగుర్తించలేకపోయ్యాడు. యితర 'ఆదర్శ'. ఆరాధకుల మాదిరిగానే. తనకు యీ జన్మలో వుద్యోగం అవదని అతనికేదో ఓ ఆశ. తీరా ఐనా నిరాకరిస్తాడేమో కూడా. ఆ ఆలయంలో కూర్చుంటే అతని దినాలుగడిచిపోవు? వుద్యోగం యెందుకు? 'ఏమండోయ్, ఏంజేస్తున్నారంటే ఫలానాపని చేస్తున్నానని చెప్పకోడం కోసమేగా?' కాని యింట్లో భార్యా? . భార్య అమాయకురాలు. యితని వేదాంతంలో పడి యితని ఆదర్శాన్ని మెచ్చుకుని సహాయపడుతుంది. కాని అత్త, మామా, తల్లి ... వీళ్లమాట? తప్పదు, నిప్పగుండంలో దూకడం. తప్పవు యీ సంకెళ్లు. మనం చెయ్యకలిగింది, యీ సంకెళ్లు శబ్దం చెయ్యకుండా చూడడం మాత్రమే.

రాత్రి తొమ్మిది కావొస్తోంది. ఆలయానికొచ్చిన జనప్రవాహం సన్నగిలింది. ఆలయం చుట్టూ వున్న, నున్నటి యెత్తైన తెల్లటి గోడముందు నిలబడి శూన్యంవైపు చూస్తున్నాడు నళినీకాంతం. వెనక అమర్చపడ్డ పెద్దపెద్ద దీపాలు, కాగడాలు, నడిచిపొయ్యే వ్యక్తుల నీడలని గోడమీద పడేటట్లు చేస్తున్నాయి. ఆ నీడలు వికృతమైన భయంకరమైన ఆకారాలుదాల్చి, ఛటోపాధ్యాయ వుపమానంలోని అస్థిపంజరాలలాగున నృత్యంచేస్తున్నాయి. మెల్లగా కాగడాలు, వొకటి తర్వాత వొకటి ఆరడం మొదలెట్టాయి గోడమీది నీడలుకూడా వింత ఆకృతి దాల్చడం మాని నిశ్చలంగా కనపడడం మొదలెట్టాయి. వ్యక్తిని సంధ్యా

రాగంలో క్రుంగిపోయిన ఆకాశం ముందుగా నిలబెట్టినట్లుగా వుంది ఆనీడ. అది ప్రక్కకితిరిగి నిలబడివున్న స్త్రీది. చెవికున్న లోలకుకూడా కదలడం మానింది. కాళ్లు, చేతులు, చీరా - యివన్ని నల్లటి నీడలో కలిసి పొయ్యాయి. ఆ నీడలో ఆకర్షనీయమైన ప్రక్కవైపు ముఖము (Profib) కనిపించింది. ఆ ముక్కు నుదుటి కింద సిగ్గుచేత కాబోలు వొంగి, చివరకు లోకాన్ని యెదుర్కొనేందుకు సిద్ధమైనట్లుగా పైకి తొంగిచూచింది. ఆ పెదవుల వొంకర యెప్పుడో బైటపడపొయ్యే నవ్వుని దాచుకుంది. ఆ చిన్నిగడ్డం వ్యక్తిత్వాన్ని, కీవినీ సూచిస్తుంది. నళినీకాంతంలో ఆరాధన జ్యోతి వెలిగింది. ఆ నీడను చూస్తో దినాలు గడపడం జీవితాన్ని వ్యర్థంచెయ్యడం కాదు. అది, గుహల చీకట్లో ప్రాణం నిలపెట్టుకోలేక తనయెదుట నీడగా మారిన అజంతా విగ్రహం. అతని భావాలు శూన్యంలోకి కదలడం ప్రారంభించాయి. నీడకూడా కదలి శూన్యంలోకి అంతర్ధానం కావడం అతను గుర్తించలేదు. ఆ నీడకు కర్త ఐన ఆమెను ఒక్కసారి చూస్తే ఆశాభంగం కాదు కద? అవదు. అది మానవనేత్రాల విమర్శనలకి అతీతం. తిరిగిచూశాడు. ఆ వ్యక్తి లేదు. చుట్టుపక్కల యెక్కడా స్త్రీలే లేరు. శూన్యంలో మెరుస్తున్న కడసారి కాగడా కాస్తా ఆరింది.

౨

ఆ రోజునుండి, నళినీకాంతం మనస్సు 'ఆమె నీడ'లో ఐక్యం అయింది. ఆ నీడనుచూచి భ్రమించడం భ్రాంతని అతనికి తెలుసు. ఈ లోకమే పెద్ద భ్రాంతైనపుడు, సౌందర్యమైన భ్రాంతిని వాంఛించడంలో దోషమేముంది? ఆమె వొక దేవకన్యకవలె తన నీడలో తన సౌందర్యాన్ని అతనిముందు ప్రదర్శించి, మళ్లా నిజరూపాన్ని చూపకుండా మాయమయి అతన్ని భగ్నహృదయునిగా చెయ్యడం విధి. అతనితో చెలగాటం ఆడడంలా తోచింది. అతన్ని నిరుద్యోగునిగా చెయ్యొచ్చు; వ్యాధిగ్రస్థునిగా చెయ్యొచ్చు; దుర్నీతిపరునిగా చెయ్యొచ్చు విధి - కాని అతనెంతో గౌరవించి ప్రేమించుకుంటున్న హృదయాన్ని వెక్కిరించి అతని వుద్రేకాలను పరిహసించడం విధికి తగనిపని. తను, ఆ స్త్రీని యెక్కడున్నాసరే చూచి తీరవలసిందే. మానవ హృదయ ఔన్నత్యాన్ని విధికి ఋజువుపరచడానికి సంకల్పించుకున్నాడు.

అనేక సాయంకాలాలు ఆ దేవాలయం గోడముందే గడిపాడు నళినీకాంతం 'ఆమె నీడ'పై అతని అంతర్నేత్రాలు మూసుకున్నాయి. కోటినీడల భేతాళనృత్యాల మధ్యలో 'ఆమె నీడ'ను పోల్చి చూపకలడన్న ధైర్యం చిక్కింది. ఆమె నీడ గోచరించలేదు. అతని హృదయం తుపాను ముగిసింతర్వాత కొండశిఖరాలమీదనుండి జారిపొయ్యే మేఘాలవలె క్రుంగిపోతోంది. వుద్యోగం లభించినా నిరాకరించే స్థితిలోకి రాబోతున్నాడు. అతని నేత్రాలలోని వెలుగు సన్నగిలడం గుర్తించలేకపోలేదతనిభార్య. అతని నవ్వులో యత్నం వినిపించిం దామెకు. ఏదో కళ అతన్నివొదిలి వెళ్లిపోయింది. ఆ అధరాలలో అలసట, అరుచి, దూరం...ఇవన్నీ అతని భార్య తప్ప యింకెవ్వరు గుర్తించగలరు?

'మీరీమధ్య యెందుకండి అల్లా వున్నారు?' అందతని భార్య వాణి. వాణి నీడని ప్రదర్శించి భ్రమింపచేసేటంతటి రూపసి కాదు. ఆమెతో దగ్గర పరిచయం వున్నవాళ్లు చూడకలిగే సౌందర్యం లేక పోలేదు. ఆమె చక్కదనంలో స్ఫుటంగా కనిపించే లక్షణం సిగ్గు, బరువైన కనురెప్పలు పూర్తిగా పైకి వెళ్లలేవు. ఆ దంతాలు పెదవుల వొంకరలోనుండి పూర్తిగా లోకం చూపులో పడవు. ఆమె పలుకులో నిద్రమత్తుచే పాడలేకపొయ్యే కోకిలకంఠం వినిపిస్తుంది.

'నాతో చెప్పకూడదూ? ఉద్యోగం గురించా? ఎందుకు వెధవ ఉద్యోగంకోసం మీకింత బెంగ, మనకేం? మనకున్న పాతికెకరాలూ వ్యవసాయం చేసుకుంటూ, గోదావరీ తీరాన్ని పర్ణశాల నిర్మించుకుని. సాయంత్ర పడవలో పాడుకుంటూ, నీళ్లలోపడ్డ చంద్రబింబం నీడచూచుకుంటూ.........'

'నీడ' అన్న మాటదగ్గఱ వులిక్కిపడ్డాడు నళిని. 'పోనీ మీకంత కష్టంగావుంటే మాట్లాడ క్లొండి...'అని వాణి మూతి బిగించుకుంది. కాని ఇది తనుమూతి బిగించుకున్నంత మాత్రాన తేలిపోయే క్షోభ కాదని వెంటనే గ్రహించుకుంది.

'ఏమిలేదు. ఊరికేనే.'

'అబ్బ! చెప్పండి. చెప్పకపోతే యివాళ నే భోజనం చెయ్యను.' అని అతని ముంగురులు సవరించింది.

'ఏమీ లేదని చెప్పలా...'

'చెబుదురూ...చెపితే అక్షరానికో ముద్దు చొప్పున అర్పించుకుంటా సుంకంక్రింద...మనకి పిల్లలు లేరనా? అప్పుడే పిల్లలేమిటండి!' అని సిగ్గుతోనవ్వుకుని కనురెప్పలతో అతని నుదుర్ని తాకింది.

నళినీకి చెప్పనా?వొద్దా?అని యుద్ధంచేస్తున్న రెండు మనస్సులూ వొకటి అతికాయి.గా ఈవిషయం చెపితే తప్పేముంది? భార్యకి ద్రోహంచెయ్యడం లేదుగా.

'ఐతే చెప్పనా?'

'తప్పకుండా.'

'కాని నీతో చెప్పడం భయంగావుంది. ఎవరికీ చెపితే అర్థమయ్యేది కాదు.'

'అంత మాటల్తో చెప్పలేకపోతే కాగితంమీద వ్రాయండి. తీసుకురానా కలం?'

'వొద్దు. చెప్పగలను. కాని, చెపితే ఎవరూ నమ్మరు.'

'ఇంకొకళ్ల జోలెందుకు. నే నమ్ముతాగా.'

'అదికాదు. నే పిచ్చివాడిననని అనుకుంటావు.'

'నాకు పిచ్చివాళ్లంటే మరీ యిష్టం. అసలు నేనే పిచ్చదాన్నని మీరనేకసార్లన్నారు. చెప్పండి.'

'ఐతే విను. నేనో స్త్రీని చూచా.' అని, వెనక్కి జార్లపడ్డాడు, భార్య ఆశ్చర్యాన్ని యెల్లా ప్రకటిస్తుందో చూద్దామని.

'అందులో నమ్మరాంది, అర్థంలేనిదీ యేముంది?'

'ఆ స్త్రీ చాలా చక్కంది.'

'అదీ విపులంగానే వుంది.'

'కాని నేనా స్త్రీని చూడలేదు.'

'అదేమిటి, యిప్పుడేగా చూచానన్నారు; పైగా చక్కందని మెచ్చుకున్నారు....'

'అల్లాగైతే చెప్పను. చెప్పలా పిచ్చవాడిననుకుంటావని...'

‘లేదు లేదు, కానీండి...కలలో చూశారా ?’

‘అల్లాంటిదే, నీడ చూశాను, ఆ స్త్రీ నీడ.’

‘కలలోనా, నిజంగానా ?’

‘కలలో లాగే వుంటుంది కాని కల గాదు. గోడమీద నీడ చూశాను. వెనక్కి తిరిగేప్పటికి మళ్లా ఆ స్త్రీ కనిపించలేదు.’

‘ఏ దయ్యమేనా కాదుకద ! ఎంత కాలం క్రిందట ?’

‘నాకు జ్ఞాపకంలేదు, చాలారోజులైంది.’

‘అయితే యింత దిగులెందుకు ?’

‘నాకు మళ్ళా కనిపించక పోవడంవల్ల నేనాదృశ్యాన్ని మరిచి పోలేను.’

వాణి నవ్వడం ప్రారంభించింది.

‘నవ్వితే నాకు నొప్పికలుగుతుంది. నీ ఈర్ష్యని యీ విధంగా ప్రకటించకు. నా ఆదర్శానికి దగ్గిరగా వొచ్చింది ఆమెనీడ. ఆమే, నేనూ, వొకే లోకంలో బ్రతికివున్నాం అన్న భావం నాకెంతో శాంతి నిస్తుంది.’

ఈ వాక్యాలు వాణి అమాయకపునవ్వులో భూకంపం జరిగినప్పుడు వినపడే శబ్దాన్ని వినపడేటట్లు చేశాయి.

‘పోనీ యీ భావాన్ని స్మరించుకుంటూ సంతోషంగా వుండరాదు ?’

‘ఒకసారి ఆ వ్యక్తిని చూసి వుంటే........’ మళ్లా మౌనంలో పడింది. అతని భాష, మానవ భాషలో ‘అల్లా జరిగి వుంటే’ అన్నది చాలా విషాదకరమైన వాక్యం.

3

ఉద్యోగ యత్నాలు చేస్తూ యీ మహాపట్నం జేరుకున్నాడు నళిని. ఈ పట్నంలో జీవం వేగంగా కదిలిపోతుంది. వుద్యోగం యిచ్చేవ్యక్తిని కలుసుగోవడమే చాలా కష్టం. ఆ వ్యక్తిని వొంటరిగా వున్నప్పుడు కలుసుకోడంలో విజయంపొందితే ఎవరెస్టు శిఖరాన్ని జయించినట్లే. నాలుగు దినాలూ ఆ బంగళాముందు వొచ్చే పొయ్యే కార్లన్ని చూస్తూ నిలబడడంలోనే గడిచాయి. ఐదోనాడు కనబడి మూడు మాసాలు గడిచింతర్వాత మళ్లాకలుసుకో మన్నాడు వుద్యోగం యిచ్చేవ్యక్తి. అదేనా అప్పుడు కనబడితే ఆలోచిస్తా నన్నాడు. ఆఖరివిన్నపం చేసుకోడానికి బంగళాలోనికి ప్రవేశించాడు సాయంత్రం యేడు గంటలకు. లోపల దీపాలు లేవు. బైటన్నీ పూలుమొక్కలూ, గుత్తుగా నిలబెట్టపడిన ఆర్చీలమీద వింత రంగులుగల క్రీపర్లూ. లోపలిగోడకి యెదురుగా గేటుమీద పెద్ద పచ్చటి ఎలెక్ట్రిక్ దీపం. మొక్కల నీడలమధ్య ఆ గోడమీద ‘ఆమెనీడ’ చూశాడు నళినీ దాన్నిచూసి పోల్చుకుంటూ తనచుట్టూ మొరుగుతూ గంతులేసే కుక్కనికూడా గమనించ లేదతను. దాని నీడకూడా గోడమీదపడింది. ఆ నీడలో కుక్క తోక ఆడించి, మొరిగి మళ్లా గంతులేస్తూ వెళ్లిపోయింది.

ఈనీడ ఆమెనీడేయని గుర్తుపట్టగలిగాడు. కానీవ్యక్తి తనవూహవొచ్చే అవకాశాలెక్కడున్నాయి. ఈ ధనికునిబంధువు యీ నాగరిక ప్రపంచంవొదిలి శివాలయాలచుట్టూ ప్రదక్షణాలు చెయ్యడం అసంభవం. పోనీ అడిగిచూస్తే, కోపించుకోదుకదా ? కోపించుకుంటే వొచ్చిననష్టం యేమిటి ? అతనికి వుద్యోగం రాక

పోవచ్చు పోతేం? ఈముష్టి ఏభైరూపాయలవుద్యోగం చెయ్యకపోతే దేశానికేవిధమైన ఆపదా సంభవించదు. ప్రక్కకు తిరిగిచూశాడు. ఆస్త్రీ వోదులుగా జెడ అల్లుకుంటూ, ఎత్తు జోళ్ళమీద చప్పుడు కాకుండా హంసలా నైట్‌క్వీన్‌చుట్టూ విహరిస్తోంది. వయస్సు పాతికేండ్లలోపు. ఆకుపచ్చ ఎనామిల్ రాళ్ల లోలకులు ఆమెనడకతో లయకల్పుతూ అల్లల్లాడుతున్నాయి. అతనివంక చూసింది. ఆ చూపులో పురుషుడు సమాధానం యివ్వలేని ప్రశ్న దాగివుంది. ఆమూతిబిగింపు, చిట్లించిన కనుబొమలు కిరీటంవలె నుదురుమీదకదుల్తూ, ఆ దృశ్యంలో ఆహ్వానం యిముడివుంది. ఎన్నోవిధాలు తర్కించిన అతనిమనస్సు అతన్ని కార్యానికి పురిగొల్పింది. మొదట ఖంగారుగా మాట్లాడబోయ్యాడు. కాలి బొటనవ్రేలితో నేల మీద అంకెలుంగీచి, పైకి చూచేటప్పడికి, అతనిముందు నిలబడివుంది.

'ఎవరికోసం?'

తను ఫలానాపనికోసం వొచ్చాననీ, తనది ఫలానాఊరనీ చెప్పాడు. ధైర్యంచేసి, వుద్యోగాల వ్యక్తి ఆమెకు తండ్రేనా అనికూడా ప్రశ్నించాడు.

'అవును.'

ఆమెకు వివాహం అయిందాఅని అడగబోయ్యాడు. ఆప్రశ్న ప్రమాదమైంది. అసలు ముందు శివాలయంమీద నీడ ప్రసరించింది యీావిడో కాదో తెలుసుకోవాలిగా. అది నిజమనితేల్తే, ఆమె జీవిత చరిత్ర తెలుసుకోడంలో అర్థం, పరమార్థం వున్నాయి.

'మీరెప్పుడేనా మావూరొచ్చారా?'

'ఏవూరు?'

మళ్లా ఫలానా ఊరనిచెప్పాడు.

'లేదు.'

'లేదూ?'

'లేదు, లేదు.'

అనుమానంలేకుండా తేలిపోయింది, యీమె కాదని. ఓవేళ మరిచిపోయి వుండకూడదూ?

'మీ కులదైవం యెవ్వరు?'

'ఎందుకు?'

'కుతూహలంవల్ల అడిగాను, క్షమించండి.'

ఈవ్యక్తి తనదైవంమీద కుతూహలంచూపడం, తనమీద కుతూహలం చూపడంలాగే భావించుకుంది.

'ఫరవాలేదు. ఇందులో క్షమించడానికేముంది. ఏమిటి మీరడిగింది'?

'మీరు, మీవారు పూజించేదైవం యెవ్వరు'?

'విష్ణువు.'

'శివుడు కాదన్నమాట'

'ఫలానాఅని గట్టిగా నాకు తెలియదు. ఏదో వుజ్జాయింపుగా చెప్పాను.'

'ఎప్పుడేనా యేవూరేనా వెళ్లినప్పుడు, శివాలయానికి వెళ్లారా'?

'లేదు. లేదు'.

'పో, ఏ ఆలయానికైనాసరే వెళ్ళారా'?

ఆస్త్రీకి నవ్వు, ఆశ్చర్యంకూడా వొచ్చాయి. గంతులేసే కుక్కపిల్లను యెత్తుకుని దాని వీపుమీద వేళ్ళతోరాస్తూ అతనివేపు కీవిగాచూస్తూ, ఆదరణచూపింది దృష్టిలో.

'నే నెప్పుడూ యేగుడికీ వెళ్ళలేదు. మీ ప్రశ్నలు చాలావింతగా వున్నాయి.'

'నాకుతెలుసు నన్ను క్షమించాలి. మీరన్యధా అనుకోకుండావుంటే నేను మీకు సమాధానం చెప్పగలను.'

'ఫరవాలేదు చెప్పండి...ఓరే 'నారీ' ఆ గేటుముయ్యి.' నారి గేటుమూసి నిష్క్రమించాడు.

'నేను మాఊరి శివాలయంగోడమీద ఓ స్త్రీనీడ చూశాను. అదిచాలా ఆకర్షణీయమైంది. వెనక్కి తిరిగేప్పడికి ఆమెమళ్ళా కనుపించలేదు. ఆనీడని నేపోల్చగలను. ఈనాటివరకూ మళ్ళా ఆమెనికాని ఆమె నీడనికాని చూడలేకపోయాను. అదృష్టవశాత్తు యీనాడే గోడమీద మీనీడచూసి ఆమెదేనని పోల్చుకున్నా. కాని, మీరుచెప్పినదానివల్ల మీదికాదని తెలుసుకుని నిరాశచెందా. నిరాశచెందినా, మిమ్మల్ని, చూడడం పూర్తి నిరాశకాదు.' ఈ వాక్యాలు, ముఖ్యంగా చివరివాక్యం ఆమెలోదాగివున్న స్వార్థాన్ని, 'నేను- చక్కందానినైనా - నన్నెవరూ - గమనించడంలేదు _' అన్నభావం చెలరేగి, యితనిమీద వొక చెప్పరాని స్నేహభావం యేర్పర్చుకుంది. తన నాగరికప్రపంచంఅంతా నటనతోనూ, పైపైమెరుగులతోనూ, పాశ్చాత్య సాంఘికాచారాలతోనూ, కపటాలతోనూ నిండివుంది. అందులో ఆమెకులోతైన జీవం కనపడలేదు. మట్టికి బంధువైన కవిత్వంలోవున్న పిచ్చి, వున్మాదాన్ని తనశరీరం తాకలేదు. ఆనాటివరకూ తన హృదయాన్నివిప్పి అరిచేతులోపెట్టిన భాషనే వినలేదు. పాడుపడి తుప్పుపట్టిన నరాలకుప్ప మధ్య అతను సౌందర్యానికి చేసిన సంబోధన మారుమ్రోగింది. నాగరికతజీర్ణించి నీరసించిన ఇంద్రియాలు చెలరేగి చిందులు తొక్కాయి.

'అల్లాగా ?' అనగలిగింది ఆశ్చర్యంతో. కొంతసేపు నిశ్శబ్దం - కుక్కనాలుక బైటపడవేసి చేసే రొదమాత్రం వినిపిస్తూంది.

'నా సాహసాన్ని మన్నించాలి' అన్నాడు.

'అహ, లేదు, కాదు, - ఫరవాలేదు...నిజంగానా ?'

ఈ మాటలలో అర్థంలేకపోయినా ఆతృత, నూత్నమైనప్రియత్వం వినగలిగాడు. నైట్‌క్వీన్ లోంచివొచ్చే సువాసన ఆమె ఫేస్‌పౌడర్ వాసనలోకలసి అతన్ని ఆవరించింది.

'పాపం, మీకానీడనుచూస్తే అంత సంతోషమే...' తరవాత మాట్లాడలేకపోయింది. కార్ హారన్ వినిపించడం గేటు తెరవబడడం జరిగాయి.

తలవని తలంపుగా అతనికి ఉద్యోగం లభించింది. దీనికి కారకురాలు, తను ఆనాడు బంగళాలో మాట్లాడిన ఉద్యోగాలాయని కూతురని అతను గ్రహించుకున్నాడు. ఈ ఏభైరూపాయల వుద్యోగానికి, వికసించే ఆత్మలని చంపుకుని, ఆత్మహత్య యత్నాలని ముగించి యెగపడేవారు, మన దేశంలో వేలకివేల మంది వున్నారు. కాని యీ దౌర్భాగ్యుడికి మాత్రం యీ వుద్యోగం సంతోషం యివ్వలేకపోయింది. నిశ్చింతగా సాగిపొయ్యే అతని జీవనానికి, అతని పిచ్చి ఆదర్శం అడ్డుతగిలి తనమీద ఆధారపడే వారి

జీవితాన్నికూడా దుర్భరరగా జేసింది. నిర్మలమైన ఆకాశంమీద, 'ఆమె నీడ' పెద్ద భయంకరమేఘంగా కప్పింది. ఆమె సౌందర్యాన్ని మెచ్చుకోడంవల్ల కదా యీ వుద్యోగం యిప్పించ గలిగింది! ఆనాడు, ఆమెను తిట్టివుంటే—నిజంగా అతను మోసపొయ్యాడని, ఆశాభంగం జరిగిందనీ చెప్పివుంటే...యెంత గౌరవంగా వుండును! ఈ ఉద్యోగం రాకపోను కదా. ఆమెకీ సంగతి చెపుతూ లేఖ వ్రాద్దామనుకున్నాడు.

'ఆదినం మీ నీడ'ని చూసి 'ఆమె నీడ'ని భ్రమించాను. ఎందుకో తెలియదు. అది పొరపాటు. ఆమె నీడకీ మీదానికి పోలికేలేదు. ఆమెనీడ చాలా అందమైనది. మిమ్మల్నిచూసి భంగపడ్డాను...' ఈ ఉత్తరం సులభంగా వ్రాయగలిగాడు; అంత సులభంగానూ చించివేశాడు.

అతనప్పుడే ఉద్యోగంలో ప్రవేశించి ఆరుమాసాలైంది. శెలవుదినాలకి యింటికొచ్చాడు. అలవాటుప్రకారం ఆరోజు సాయంత్రంకూడా శివాలయానికెళ్ళాడు. మళ్లా ఆగోడముందే, ఆ దీపాలే, ఆ నీడలే—అన్నీ ఆనాటి దృశ్యమే. వైకుంఠ పాళి పటాలు అమ్మడానికి ప్రయత్నిస్తున్న వొక పిల్లాడినీడ ఆగోడమీద పడింది.

'మీకు పటాలు కావాలా?' అని పిల్లాడు.

'వద్దు; ఇవి ఆడాళ్ళకి కాని మొగాళ్ళకెందుకురా—పోయి వేరేచోట అమ్ముకో' అన్నాడు నళినీ వాడి వటున గోడమీద చూస్తూ. వాడు మళ్లా సిద్ధమయ్యాడు.

'ఇంట్లో అమ్మగారు ఆడుకుంటారు తీసికెళ్ళండి.'

'పోరా వెధవా...అమ్మగారు లేదు అయ్యగారులేరు.'

'అదేంటండీ, మీరేగా అయ్యగారు. సవకండి పరంకానీ...'

'పోతావాపోవా...ఉండు చూడనీ.' అని గోడమీద నడిచివొచ్చే స్త్రీ రూపాం చూశాడు.

'సవకండీ...'

ఆమెనీడ యీ పిల్లాడినీడలో మరుగుపడింది.

'దూరంగా నిలబడ్డా, వో కానీ యిచ్చుకుంటాను...' అన్నాడు. పాపం, ఆపిల్లాడికి యితని చిరాకుకి కారణంయేం తెలుస్తుంది?

'మీరడిగారు కాబట్టి కానీకి రెండు...' పిల్లాడు కదిలాడూ చివ్వరికీ, రెండుపటాలూ అర్పించి. సత్యమైన 'ఆమెనీడ'ని గోడమీద చూడగలిగాడు నళినీ. ఆముక్కు, ఆ పెదవుల వొంకర, ఆ అల్లల్లాడి ఆగిపొయ్యే లోలాకులు, ఆ రాణీహోదాని సాటించే ఆగడ్డం,—అంతా ఆమెనీడే. నీడ నిలిచింది; నిశ్చలంగా అజంతా విగ్రహంలా గోడమీద అమర్చబడింది.

'బాబు గోరూ, యిందాకా మీ కిచ్చింది వొకటా? రెండు పటాలాండి?' మళ్లా పిల్లాడు సిద్ధమయ్యాడు. 'ఎన్నోకొన్ని—వుండు చూడనీరా...' పిల్లాడు. ఆశ్చర్యంతో గోడవంకచూడడం మొదలెట్టాడు. నళినీ హృదయం సంతోషంతో పొంగి పొరలింది. ఆ పిల్లాడికి మరో కాని యిద్దామనిపించింది. వైకుంఠ పాళీని కొన్నాడు; వైకుంఠాన్ని చూడబోతున్నాడు. పక్కకి తిరిగి చూశాడు.

కళ్లు నలిపి మళ్లా జాగ్రత్తగా తేరిచూచాడు. గోడమీద మళ్లాచూసి పోల్చుకున్నాడు...మళ్లా మళ్లా చూశాడు...ఎవ్వరు? నిజమే? అవును, నిస్సందేహంగా,...అతని భార్యవాణి. అతని భార్యే 'ఆమె నీడ' సృష్టికర్త నిజంగా జీవితనాటకం, తెరవెనక నాట్యమాడే అస్థిపంజరాల నీడే.